

POVRATNI SVOJILNI ZAIMKI

V tem učnem listu bomo spoznali **povratne svojilne zaimke**. Svojilni zaimki nam po navadi ne povzročajo težav, uporabljamo jih takrat, ko govorimo o svojini oz. lastnini neke osebe. Poglejmo si par primerov.

*Jure, kam si pospravil **mojo** jakno?*

*Mama je bila zelo ponosna na **njegov** izdelek.*

***Naša** hiša stoji na koncu ulice.*

Svojilni zaimki se nanašajo na osebo, ki je lastnica predmeta. **Oblika zaimka** (moj, tvoj, njegov, njen ipd.) je torej odvisna od tega, kdo je **lastnik**; **spol**, **sklon** in **število** pa se ravna po **predmetu**, ki ga svojilni zaimek določa (npr. moj svinčnik, moja torba, moje kolo).

Kdaj pa uporabljamo obliko **svoj**? Poglejmo si par primerov.

*Jure, kam si pospravil **mojo** jakno?*

*Jure, kam si pospravil **svojo** jakno?*

V čem se razlikujeta zgornji povedi? Kdo je lastnik jakne v prvem in drugem primeru?

V prvem primeru imamo dve osebi; neka oseba sprašuje Jureta o jakni. Ta **jakna** je **last spraševalca**, ki torej sprašuje "kje je **moja jakna**". V drugi povedi oseba sprašuje Jureta, kam je pospravil jakno, ki pripada njemu, torej Juretu. Poglejmo si še dva podobna primera.

*Mama je bila zelo ponosna na **njegov** izdelek.*

*Mama je bila zelo ponosna na **svoj** izdelek.*

Na čigav izdelek je mama ponosna v prvi in drugi povedi? V prvi povedi je izdelek ustvaril **nekdo drug**, recimo njen sin. V drugi povedi pa je ponosna na lastni izdelek, ustvarila ga je torej **sama**.

Če pozorno pogledaš zgornje primere, opaziš, da se povratni svojilni zaimek uporablja takrat, ko je **osebek** (npr. Jure oz. mama) hkrati tudi **lastnik**. Zaimek **svoj** torej izraža **svojino osebka**. Poglejmo si še par primerov.

Vabim te na praznovanje **svojega** rojstnega dne.

Marko je v šolo pripeljal **svojega** psa.

Tina se je rada igrala s **svojimi** sosedi.

V prvi povedi je **osebek** prva oseba ednine (**jaz**), skriva se v osebni glagolski obliki **vabim**. Ker sem hkrati jaz tisti, ki ima rojstni dan, uporabimo zaimek **svoj**. V drugi povedi je osebek **Marko**. Po njem se vprašamo "kdo ali kaj". Ker je **pes njegov**, bomo v tej povedi uporabili povratni svojilni zaimek **svoj**. V zadnjem primeru je osebek **Tina**, prav tako govorimo o **njenih sosedah**, zato bomo spet uporabili obliko **svoj**.

Zapomni si: kadar je **osebek** hkrati tudi **lastnik**, uporabimo **povratni svojilni zaimek svoj**.

Poglejmo si še nekaj primerov, kjer bi uporabili »navadne« svojilne zaimke.

Tvoja prijateljica je potrkala na vrata.

Na tekmi se je najbolje odrezal Tim, **vsi zadetki** so bili njegovi.

Tvoja teta te je včeraj poklicala po telefonu.

V prvem primeru je **osebek prijateljica** – ona je tista, ki je potrkala na vrata. Čigava pa je prijateljica? **Tvoja**, torej od tiste osebe, s katero se pogovarjamo. Ker osebek in »lastnik« **nista isti osebi**, uporabimo **navadni svojilni zaimek**. V drugem primeru se osebek glasi »**vsi zadetki**«. Ker jih je zadel **Tim**, moramo spet uporabiti navadni svojilni zaimek. Enako je pri tretjem primeru; osebek je **teta**, »svojina« pa pripada **tebi**, sogovorniku.

Najlažje si pomagaš tako, da v **stavku poiščeš osebek** in pomisliš, ali opazovana stvar **pripada isti osebi ali ne**.

VAJE

Vstavi svojilni ali povratni svojilni zaimek.

Na (jaz) _____ telefonu imam shranjenih veliko podatkov.

Na (jaz) _____ obrazu se je izrisal nasmeh.

Janja (ona) _____ gesla ne zaupa nikomur.

Rad bi spoznal (ti) _____ brata.

Obiskala sem (on) _____ prijatelja in se z njim pogovorila o (midva) _____ težavah.

Za (onadva) _____ napake sta plačala visoko ceno.

Predstojnica (mi) _____ oddelka poučuje slovenščino.

Prosimo, vpišite (vi) _____ podatke v tabelo.

Svoj ali njen?

Katarina je kupila nov avto. Vsak dan se s _____ avtom odpelje do mame, da ji pomaga pri hišnih opravilih. Tudi sosedo rada zapelje do _____ službe. Ker imam mama zelo rada _____ rože, ji Katarina pomaga pri zalivanju in presajanju. Včasih jo zapelje tudi do zdravnika, saj mama nima _____ avta. Mama je _____ hčeri hvaležna za skrb, saj bi ji bilo brez _____ pomoči zelo težko.